

קידושין עח

עניין: פשוטו של מקרא

בכור שור

דף ע"ח ע"ב גמרא נר אלקים טרם יכבה כו'. ויש לדקדק למה באמת לא נכתב כסדר טרם יכבה בהיכל ה', ונראה לענ"ד דרמוז הכתוב רמז מוסר המבואר באו"ח סי' א' (סי' א') בהגה דבשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב וקאמר קרא דשמואל אע"ג ששכב במקומו היה נדמה לו כאלו שוכב בהיכל ה' ושכב באימה כאחד מהמשרתים השוכנים בהיכל מלך מלכי המלכים הקב"ה, וק"ל.

מלבי"ם שמואל א' ג, ג

[ו] וגם היה מוכן מצד עצמו שאז שמואל שכב בהיכל ה' וא"א לפרש ששכב בהיכל ממש כי אסור לשכב שם, וגם הלא מקום בן לוי היה מבחוק, וחז"ל פי' שמ"ש ושמואל שוכב הוא מאמר מוסגר, ושיעור הכתוב, ונר אלהים טרם יכבה בהיכל ה' ושמואל שוכב, (והאתנח שבמלת שוכב מורה כן, שהוא מופסק מן בהיכל) ובכ"ז כפי סדר המלות רצוף ג"כ הכוונה הפשוטה ששכב בהיכל ה' ממש, ור"ל שכיבה מחשביית (כמו גם בלילה לא שכב לבו, על משכבי בלילות, וכ"פ מהר"א) ר"ל רעיוניו היו שוכבים ומעיינים בהיכל ה' אשר שם ארון אלהים, מחשב בעניני ההיכל והארון ורוחניותם אשר ה' בם בקדש הפך מעלי שאמר עליו ששכב במקומו אשר הוא שם כנ"ל, ומסבת שש הכנות אלה בקע אור ה' ויאר אל שמואל: (ד) ויקרא וכו' בתחלה שחשב שעלי קורא אליו

משך חכמה הפטרת אמור
 (הפטרה יחזקאל מד, כב) והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן יקחו.

כבר פירשו רבותינו קידושין פ"ה בזה¹. והנראה לי, דהנה נתנבא יחזקאל מה שיהיה בשוכן מן גלות בבל². לכן אחרי כי היה כבישת כרכום³, ונשים בציון עינו⁴, והיו כולן ספקות שמא נאנסו לשבאי הנכרים, דפוסלין בביאתן⁵. ואף בלא זה, הא אשת ישראל שנאנסה⁶ פסולה לכהונה, דהוי "זונה", ולוקה משום טומאה, כמבואר פרק הבא על יבמתו⁷. אם כן, כולן ספקות דלמא נאנסו. אבל אם תהיה אלמנה מכהן, מוכח דלא נאנסה, ובעלה היה משמרה שלא נאנסה, דאי לאו הכי, הלא היה אסור בה, ואיך היה עמה אחר שנאנסה? ועל כרחין דבעלה ידע שלא נאנסה. אבל בישראל, דאנוסה מותרת לו, אימא נאנסה משבאי⁸. וזה "אשר תהיה אלמנה מכהן", שהיה עמה כאיש עם אשתו, אז "יקחו", דמוכחא שלא נאנסה. וזה ביאור נכון⁹, ודו"ק.

רש"י

בס"א בפרש"י. והגר"א ז"ל פי' שם כפשוטו דאלמנת כהן מותרין הן ליקח ותמוה וע"ש בפי' הרד"ק. וק"ק

ביאור הגר"א – יחזקאל מד

(כב) ואלמנה מכהן יקחו. כמ"ש חז"ל. אלמנת כהן מותרין ליקח.